

Stavanger
kommune

Partnerskapsmøtet den 26.04.24

Barn og unge sin situasjon sett fra et kommunalt perspektiv

Barn og unges psykiske helse – Strategi for forebyggende arbeid 2023-2035

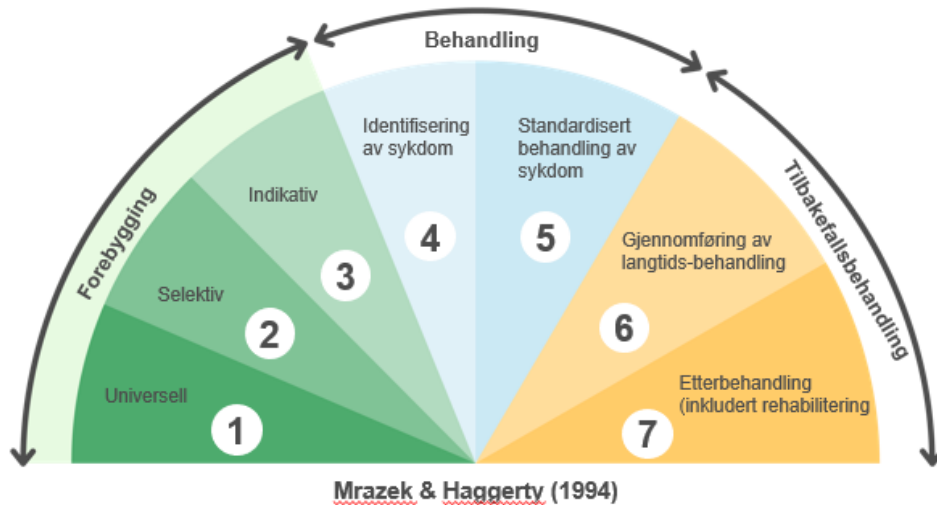
Formålet med strategien er å styrke kommunens arbeid med å:

- fremme god psykisk helse og forebygge at barn utvikler psykiske plager, rusmiddelproblemer eller blir utsatt for ulike former for vold, overgrep og omsorgssvikt.
- oppdage og følge opp tidlige tegn på psykiske lidelser, begynnende rusmiddelproblemer, vold, overgrep og omsorgssvikt.
- gi god, samordnet og forsvarlig hjelp til barn, unge og familier når de trenger det.
- Forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker

Hvordan forebygge?

Vi kan forebygge på flere nivå, som de grønne feltene i figuren under viser.

Strategien omfatter primært nivå 1-3, men grenseflaten til nivå 4 er glidende og involverer både 1. og 2. linjetjenesten.

For alle – nivå 1

Universell innsats for hele befolkningsgrupper uten at man har identifisert de med økt risiko.

For noen – nivå 2

Selektiv innsats for grupper med en kjent forhøyet risiko for å utvikle vansker. Tiltakene på dette nivået skal motvirke at begynnende vansker utvikler seg.

For enkelte – nivå 3

Indikativ innsats for personer som har utviklet tydelige tegn på vansker. Tiltakene på dette nivået skal både behandle og forebygge at vanskene forverrer seg. Kommunen skal tilby behandling og oppfølging til barn og unge med milde til moderate psykiske lidelser, begynnende rusmiddelproblemer og belastningsreaksjoner.

Hva vet vi

- Barn og unge som mottar tjenester fra barnevernet, barn som vokser opp i lavinntekt, mindreårige flyktninger, barn av asylsøkere, samt barn og unge som har vært utsatt for vold og overgrep, inkludert mobbing er ekstra utsatt for å utvikle psykiske plager og lidelser.
- Barn som er pårørende til foreldre eller søsken med psykisk eller somatisk sykdom har høyere risiko for å utvikle psykiske, sosiale og atferdsmessige problemer enn andre barn.
- Barn med utviklingsforstyrrelser og/eller funksjonsnedsettelse har økt risiko for psykisk uhelse. Premature barn og barn som er utsatt for rusbruk i svangerskapet har en medfødt økt risiko for psykiske lidelser.
- Det er en utfordring at barn med økt risiko for psykiske lidelser eller med begynnende psykiske lidelser ikke oppdages tidlig nok. Det samme gjelder for unge med begynnende rusmiddelproblemer samt barn og unge som blir utsatt for vold og overgrep og/eller omsorgssvikt. Disse gruppene bør fanges opp tidlig for å forebygge at problemene utvikler seg.

Hva vet vi

Familien og samspillet mellom foreldre og barn er avgjørende for å utvikle en god psykisk helse. Gode omsorgsbetingelser forebygger psykiske lidelser, mens store og langvarige belastninger i familien øker risikoen for psykiske uhelse. Barn og unge som utsettes for vold og overgrep har økt risiko for å få psykiske plager som de bærer med seg resten av livet. Det samme gjelder barn av foreldre som misbruker rusmidler.

Trygge og gode barnehage-, skole- og fritidsmiljø er med på å forebygge at barn og unge utvikler vansker. Et dårlig læringsmiljø, mobbing og manglende tilrettelegging i skolen, øker risikoen for at psykiske plager oppstår og utvikler seg. Ansatte i barnehagen og skolen er viktige «moderatorer», som kan veie opp for at elever blir utsatt for risiko. Skolerelatert stress kan også påvirke den psykiske helsen. Ungdata viser at særlig jenter opplever skolearbeidet som stressende.

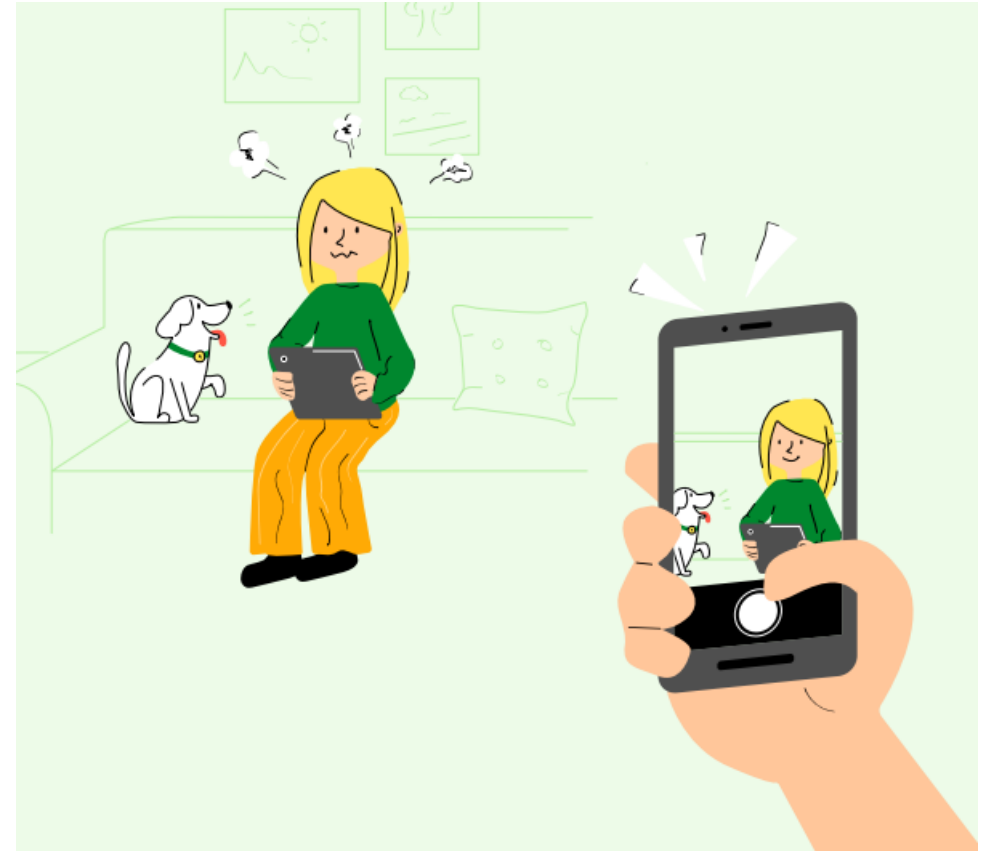
Utfordringsbildet

- De fleste barn og unge har god psykisk helse og livskvalitet.
- 17 prosent av ungdomsskoleelevene og 19 prosent av elevene i videregående skole i Stavanger rapporterer i siste Ungdataundersøkelse (2022) at de har hatt mange psykiske plager de siste sju dagene..
- Norske studier viser at omtrent 7 prosent av barn og unge i alderen 4-14 år har en diagnostiserbar psykisk lidelse
- Økning i bekymringsfullt skolefravær
- Flere barn og unge henvises til spesialisthelsetjenesten og akuttinnleggelse har økt de siste årene.
- Når pågangen og ventetidene øker i spesialisthelsetjenesten, øker også presset på det kommunale tjenestetilbudet.

Utfordringsbildet

- For både barn og voksne er den digitale arenaen en sentral del av hverdagen. 71 % av ungdomsskoleelevene svarer i ungdataundersøkelsen at de bruker mer enn tre timer daglig foran en skjerm.
- Unge ser hovedsakelig på sosiale medier som noe positivt, men noen opplever dette som en utrygg arena
- Foreldre opplever det som utfordrende å følge med, og ha kunnskap om barnas digitale hverdag.

Noen betraktninger om situasjonen

- Forventningsgapet mellom ønsker og ressurser
- Nivået på tjenestene.
- Endringer i behov Økende rettighetstankegang og stadig mer kontroll
- Våre barn og unge trenger mer samarbeid og bedre koordinerte tjenester. Kommunene og spesialisthelsetjenesten må jobbe mye tettere og utvikle mer sømløse tjenester
- Hva skal tilbys hvor ?. Milde til moderate og moderate til alvorlige

Tiltak

- Digital spørretjeneste – Foreldre Spør
 - Team på tvers
- Samarbeid mellom kommunen og BUP om henvisninger

www.foreldrespør.no

Stavanger
kommune

foreldrespør.no

Å være forelder byr på mange gleder, men mange er også usikre og ønsker en enklere tilgang til fagfolk for støtte og hjelp.

Stavanger kommune har derfor lansert spørsmål- og svartjenesten **foreldrespør.no**.

Spør oss – få hjelp til vanskelige avgjørelser.

Måloppnåelse for tjenesten Foreldre spør

- Trafikken på nett siden Foreldre spør viser at den digitale spørsmål og svar tjenesten dekker et behov hos foreldrene
 - Flere sidevisninger enn antatt ca. 100 per dag siden lansering i 2020.
 - Fordeling mellom menn og kvinner som spør, ca. 36 % menn og 64 % kvinner
 - De aller fleste som har stilt spørsmål og gir tilbakemelding sier de har fått hjelp
 - 60% av de som leser svarene velger å si at de får hjelp
- Sandnes kommune har underskrevet et samarbeid om drift av tjenesten Foreldre spør
- Familievernkontoret i Stavanger deltar i svarteamet.

Team på Tvers

Barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling (BUP)
Habiliteringstjenesten for barn og unge (HABU)
Pedagogisk Psykologiske Tjenester (PPT)
Helse og Velferd (HVK)

Stavanger
kommune

Takk for oppmerksomheten